

Accountantsverslag 2022

Gemeente Bronckhorst

Definitief Concept
11 mei 2023

Aan de gemeenteraad van de gemeente Bronckhorst

Doetinchem, 29 juni 2023
335401/HdF/NK

Geachte raadsleden,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen en aanbevelingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van B&W. Op basis van onze controle geven wij een onafhankelijk oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening. Daarnaast hebben wij beoordeeld of de programmaverantwoording en de overige gegevens in overeenstemming zijn met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag vooraf afgestemd met de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris, de bedrijfsadviseur/concerncontroller en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst met de auditcommissie op 31 mei 2023.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

Inleiding

Waar bent u naar op zoek ?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing
oordeel

3. Aandachtspunten
Raad

4. Jaarrekening

5. Interne beheersing

6. SiSa

7. Onze
verantwoordelijkheid
en afsluiting

Bijlage 1
Fraude en continuïteit
controleverklaring

Bijlage 2
SiSa tabel fouten en
onzekerheden

Wij hebben de jaarrekening 2022 van uw organisatie gecontroleerd. Wij informeren u in dit verslag over de bevindingen uit onze controle. De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

Als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt, kunnen wij de volgende oordelen geven:

- **Een goedkeurend oordeel voor de getrouwheid**
- **Een goedkeurend oordeel voor de rechtmatigheid**

Uit onze controle kwamen enkele kleinere aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn allen in de voorliggende versie verwerkt.

De controleverklaring 2022: fraude en financiële risico's

In onze controleverklaring beschrijven wij met ingang van 2022 op welke wijze wij bij de controle hebben ingespeeld op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Daarnaast beschrijven wij onze controleaanpak inzake de veronderstellingen financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Voor wettelijke controles is het verplicht om over deze twee punten te rapporteren. In bijlage 1 geven wij de teksten weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring.

1. Kernpunten

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij willen de medewerkers van gemeente Bronckhorst bedanken voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van deze rapportage.

Interne beheersing op orde

De interne beheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen en past bij de omvang van uw organisatie. Wij hebben nog enkele verbeterpunten geadviseerd.

Met ingang van 2023 legt het College van B&W verantwoording over het rechtmatig handelen af in de rechtmatigheidsverantwoording die wordt opgenomen in de jaarrekening. Uw organisatie is hierop goed voorbereid.

Saldo van baten en laten

De gemeente Bronckhorst heeft het jaar 2022 met een positief resultaat van € 8.745.000 afgesloten. In de jaarstukken is een toelichting gegeven op de totstandkoming van dit resultaat. Voorgesteld wordt een deel van het positief saldo door te schuiven naar 2023, om de projecten dan uit te voeren, maar het grootste deel toe te voegen aan de algemene reserve.

De financiële positie van uw gemeente is goed.

De financiële uitkomsten van de controle op een rij

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2022 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt, welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 50.000 aan u te rapporteren.

Omschrijving	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
	Fouten €	Onzeker- heden €	Fouten €	Onzeker- heden €
Uitgaven zorgaanbieders WMO en Jeugd		2.393.000		2.393.000
Europese aanbestedingen			164.000	
SiSa: Naleving controle op Coronatoegangsbewijzen		127.000		127.000
Totaal		2.520.000	164.000	2.520.000
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	967.000			
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	2.901.000			

2. Onderbouwing oordeel

Getrouwheid en rechtmatigheid

De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken, en hebben daarom geen invloed op de strekking van ons oordeel.

WNT

In de jaarrekening 2022 is de verantwoording over de WNT overeenkomstig de wettelijke vereisten opgenomen.

SiSa

Bij de controle van de SiSa-verantwoording hebben wij bij één regeling een onzekerheid onderkend.

Jaarverslag

Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programma-verantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening.

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

- **Uitgaven zorgaanbieders WMO en jeugd**

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2022 voor € 13 miljoen controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 2,5 miljoen, is geen (goedkeurende) controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag is aangemerkt als onzekerheid.

In 2022 zijn nieuwe contracten afgesloten met een aantal zorgaanbieders. Door de gewijzigde contracten en bepalingen hebben een aantal zorgaanbieders geen goedkeurende verklaring kunnen overleggen. Dit leidt tot een verhoging van de onzekerheid voor de gemeente Bronckhorst van € 1.194.000.

- **Europese aanbestedingen**

Wij hebben alle inkopen bij leveranciers waaraan over de periode 2019-2022 meer dan € 215.000 is geleverd onderzocht op het juist toepassen van de Europese aanbestedingsregels.

Uit onze controle-uitkomsten over 2022 blijkt dat bij de levering van één leverancier niet conform de Europese aanbestedingsregels is verricht. De totale inkopen in 2022 bij deze leverancier bedroeg € 164.000 en is in 2022 verantwoord. Een nadere onderbouwing van de leverancier is intern beschikbaar.

Voor een toelichting inzake het proces Europese aanbestedingen en onze aanbevelingen hierop verwijzen wij naar hoofdstuk 5 interne beheersing.

2. Toelichting oordeel

- **Naleving Coronatoegangsbewijzen**

Deze specifieke uitkering is door de gemeente Bronckhorst verdeeld over horeca gelegenheden en verenigingen op basis van de Algemene Subsidieverordening gemeente Bronckhorst. De middelen zijn daarmee besteed aan de ondersteuning zoals bedoeld in artikel 2 van de rijksregeling voor de Coronatoegangsbewijzen. De gemeente Bronckhorst heeft bij de vaststelling gehandeld in overeenstemming met de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Bronckhorst artikel 12. De verstrekte subsidiebedragen zijn gezien de omvang van de individuele verstrekkingen ambtshalve vastgesteld.

Wij hebben hierdoor onvoldoende controle-informatie ontvangen om vast te kunnen stellen dat elke ontvanger de gemeentelijke subsidie heeft besteed aan het doel waarvoor dit is toegekend. Wij hebben deze middelen als onzeker aangemerkt in de tabel van fouten en onzekerheden (bijlage 2).

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen. Wij hebben u hierover in onze boardletter d.d. 13 december 2022 geïnformeerd en hebben deze met de auditcommissie besproken op 18 januari 2023. Volledigheidshalve rapporteren wij hierover ook in dit verslag.

Aandachtspunten Raad

Aandachtspunten en bevindingen

Realistisch begroten en budgetoverheveling

Bevindingen

In de managementletter van het boekjaar 2020 hebben wij een beoordeling gemaakt van het realistische gehalte van de begroting. Wij hebben daarbij een aantal aanbevelingen gedaan.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd:

- *een analyse te maken van de oorzaken van de financiële aanpassingen van primitieve begroting tot jaarrekeningresultaat over de jaren 2017-2020 en daarbij een onderscheid te maken tussen 'project'-budgetten en reguliere budgetten;*
- *een heldere projectorganisatie in te richten met de daarbij behorende verantwoordelijkheden, ook met betrekking tot rapportering van (niet) behaalde resultaten;*
- *de aanpassing in de projectplannen door te rekenen en de financiële gevolgen te verwerken in de begroting, tussenrapportages.*

Een analyse van de oorzaken is op hoofdlijnen uitgevoerd in het traject 'Bronckhorst Financieel Gezond'. Dit heeft inzicht gegeven in verschillende budgetten en waar mogelijk geleid tot aanpassingen. De projectorganisatie is nader aangeduid door gebruik te maken van een toolbox met daarin verschillende formats voor het opstellen van onder meer een projectplan. De vertaling van de financiële gevolgen van projectplannen is opgepakt door de organisatie. De periodiek opgestelde kwartaalmonitor, waarin sturingsinformatie voor het management is opgenomen, draagt bij aan de bewaking en het inzicht van de projecten. Hiermee volgt het management ieder kwartaal de voortgang van verschillende projecten/programma's en opgaven in relatie tot de doelen en resultaten. De informatie uit de monitor wordt meegenomen in de tussenrapportages en jaarstukken aan de Raad.

Uit de 2^e tussenrapportage 2022 blijkt dat voor € 925.000 budgetten doorgeschoven wordt naar 2023. Hiervan heeft € 525.000 betrekking op 3 deelterreinen waarvan budgetten ultimo 2021 doorgeschoven zijn naar 2022 en die ook (bijna volledig) naar 2023 worden doorgeschoven:

- Verkeersaanpassing Hummelo
- Projecten vitale kernen
- Toerisme en recreatie algemene plannen

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen. Wij hebben u hierover in onze boardletter d.d. 13 december 2022 geïnformeerd en hebben deze met de auditcommissie besproken op 18 januari 2023. Volledigheidshalve rapporteren wij hierover ook in dit verslag.

Aandachtspunten en bevindingen

Realistisch begroten en budgetoverheveling

Bevindingen

De cijfers van het jaarverslag 2022 laten een positief resultaat zien van € 8,7 miljoen. In de inleiding van de jaarstukken worden hiervoor een aantal oorzaken aangegeven, waaronder de krapte op de arbeidsmarkt zowel bij leveranciers als bij de gemeente zelf en het gebrek aan grondstoffen.

In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld om een deel van het voordelige resultaat € 595.000 in te zetten voor projecten in 2023. De totale opgave van 2022 die naar 2023 wordt doorgeschoven bedraagt dan € 1,5 miljoen. Per post wordt in de jaarstukken-inleiding een nadere toelichting gegeven op de oorzaak en de in te zetten acties in 2023.

Uit landelijk onderzoek blijkt dat naast Bronckhorst, het overgrote deel van de gemeenten het voorgaande jaar (2021) afgesloten hebben met een positief resultaat. De algemene uitkering van het Rijk is gestegen in 2021 en 2022, waardoor gemeenten meer geld ontvingen om hun taken te vervullen. Daarnaast blijft er landelijk gezien overal werk langer liggen, onder andere vanwege krapte op de arbeidsmarkt. En veel geld kón niet eerder worden uitgegeven, omdat een groot deel pas eind van het jaar beschikbaar komt via de Algemene Uitkering, zowel in 2021 als in 2022. Een afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting tussen 5% tot 9% is de afgelopen jaren het beeld van alle gemeenten in Nederland. Bronckhorst laat in 2021 een afwijking zien van 10% ten opzichte van de begroting en in 2022 een afwijking van 8,6%. De grote maatschappelijke opgaven zoals de woningnood, klimaatverandering en energietransitie maken dat de middelen in de komende jaren nog wel nodig zullen zijn. Het is onzeker wat gemeenten van het Rijk mogen verwachten, zeker ook na 2026/2027. Deze onzekerheid en de dreigende begrotingstekorten maken het erg lastig om structureel beleid te maken en te investeren in de maatschappelijke opgaven die er zijn.

Voor de komende jaren blijft het van belang om met het oog op de ambitieuze doelen die uw gemeente heeft, tijdig te beoordelen in hoeverre kosten nog in het boekjaar (kunnen worden) gemaakt, zodat de afweging of gelden anders of later worden ingezet in totaliteit worden gemaakt. Dit vraagt een blijvend bewustzijn hierop van de organisatie.

Jaarstukken en zekerheid

4. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-
rechtmatigheid

Overige bevindingen

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2022 en de financiële positie van uw organisatie op 31 december 2022.

4.1 Financiële positie

Saldo van baten en lasten

Het saldo van de lasten en baten over het jaar 2022 bedraagt na bestemming € 8,7 miljoen positief tegenover begroot € 0,6 miljoen positief. Dit is een voordeel van € 8,1 miljoen positief.

Zoals uit de tabel hiernaast blijkt zijn de lasten in 2022 significant lager dan begroot en maar hoger dan in het jaar 2021. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de energietoeslag en de inhaalslag van het uitvoeren van activiteiten na de Coronaperiode.

In de jaarstukken wordt voorgesteld om dit resultaat voor € 5 miljoen te doteren aan de Algemene Reserve. Van het overige bedrag wordt voorgesteld dit aan specifieke doelen te besteden.

Van begroting naar realisatie

De begroting is gedurende het jaar een aantal keren bijgesteld. De wijzigingen zijn in het jaarverslag toegelicht. De werkelijke cijfers wijken hiervan af. Het jaarverslag zijn de oorzaken hiervan adequaat toegelicht.

Incidentele baten en lasten

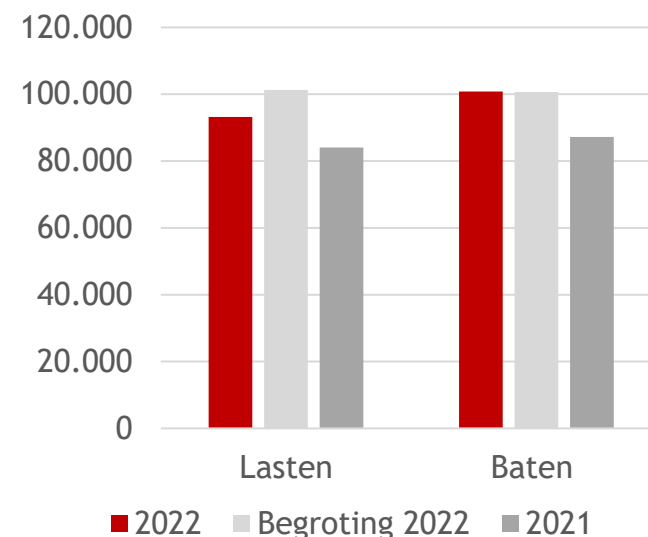
Het resultaat wordt voor € 2,9 miljoen beïnvloed door incidentele baten en lasten. Dit betreft met name de energietoeslag (€ 1,7 miljoen) en middelen voor Opvang Oekraïne (€ 0,6 miljoen). De incidentele baten en lasten zijn toereikend toegelicht in de jaarrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van uw gemeente is per ultimo 2022 € 67,2 miljoen (2021: € 60,3 miljoen). Hiervan is € 32,6 miljoen opgenomen in bestemmingsreserves. (2021: € 31,7 miljoen). Van de bestemmingsreserves is een groot aandeel voor toekomstige investeringen geormerkt (€ 23,6 miljoen).

De solvabiliteit is 65% ten opzichte van vorig jaar 60,7%. De solvabiliteit geeft het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen weer. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente. De gemiddelde solvabiliteitsratio van gemeenten in Nederland tussen 25.000 en 50.000 inwoners is 37%. Het solvabiliteitsratio van Bronckhorst is daarmee zeer hoog ten opzichte van de andere gemeenten.

Lasten en baten

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving van wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw gemeente kent 4 programma's die onderverdeeld zijn in 8 deelprogramma's. Daarnaast worden de algemene dekkingsmiddelen en overhead separaat gepresenteerd.

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en de realisatie wordt verwezen naar de taakveldenrekening. Dit is een separaat boekwerk dat aan de raad wordt voorgelegd en geen onderdeel is van de jaarstukken. Wij hebben de taakveldenrekening dan ook niet gecontroleerd. De kwaliteit van de jaarstukken kan verbeterd worden door de informatie uit de taakveldenrekening op hoofdlijnen toe te voegen aan de financiële analyse per (deel)programma en dit niet separaat voor te leggen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het nut en de noodzaak van de taakveldenrekening opnieuw te bezien.

Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording met uitzondering van de toelichting op de mutaties in de reserves per (deel)programma.

Wij vastgesteld dat er geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2022.

4.2 Kwaliteit jaarstukken

De nieuwe, verplichte paragraaf Wet Open Overheid is opgenomen. Hierin is een toelichting opgenomen van het uitgevoerde beleid inzake de Openbaarheid van Bestuur.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

De verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen bij de programma's.

Verloop van de controle

Het proces van het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2022 zodanig gepland om aan de auditcommissie de gecontroleerde jaarrekening begin juni 2023 voor te kunnen leggen.

Het concept van de jaarstukken was tijdig gereed en het jaarrekeningdossier bevatte voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen uitvoeren. De afwikkeling is op basis van de planning bereikt.

Wij kijken terug op een prettige en transparante samenwerking gedurende dit proces.

De kaderstelling nader toegelicht

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2022 gecontroleerd op rechtmatigheid.

Begrotingscriterium

De Raad heeft besloten met 4 programma's (onderverdeeld in 8 deelprogramma's), algemene dekkingsmiddelen en overhead te werken. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het College van B&W toestemming gegeven om binnen de budgetten van de deelprogramma's, te opereren. Het College van B&W legt verantwoording af over de besteding op de (deel)programma's.

Wij hebben gecontroleerd of de begrotingsregels door het College van B&W zijn nageleefd.

- **Lasten**

Op de deelprogramma's 2B Aantrekkelijke leefomgeving en 3A economie zijn overschrijdingen ten opzichte van de begroting ontstaan. De toelichting is voldoende en daarmee heeft de overschrijding geen invloed op ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid inzake de programma's.

- **Investerings**

Er zijn 3 investeringskredieten overschreden. De toelichting is voldoende en daarmee hebben de overschrijding geen invloed op ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid inzake de investeringen.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid

Programma (*€ 1.000)	Lasten Begroting	Lasten 2022	Overschrijding
1. Zorg en Ondersteuning	40.108	38.639	✓
2. Wonen en leefomgeving	35.097	31.563	✓
3. Bedrijvigheid en ontwikkeling	7.133	6.727	✓
4. Bestuur	3.508	2.818	✓
Algemene dekkingsmiddelen	3.653	1.591	✓
Overhead	11.884	11.771	✓
Totaal	101.383	93.109	

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

1) Grondexploitatie

Binnen uw organisatie is per eind 2022 sprake van een drie grondexploitaties:

- Grondverkoop Vinkenkamp
- Project jongerenhuisvesting
- Gebiedsontwikkeling industriepark Zelhem

Grondverkoop Vinkenkamp en het project jongerenhuisvesting zullen in 2023 worden afgerond. De winst over 2022 is in overeenstemming met de voorgeschreven methode berekend.

Voor de gebiedsontwikkeling industriepark is een actualisatie opgesteld die in 2023 zal worden voorgelegd aan de Raad. Deze grondexploitatie leidt tot een verwacht verlies van € 0,7 miljoen, zoals opgenomen in de geactualiseerde grondexploitatie die wordt vastgesteld door de Raad. Voor het verwachte verlies is een voorziening getroffen.

4.4 Overige bevindingen

Het bedrijventerrein A18 in Wehl en in 's-Heerenberg is een samenwerkingsverband met Doetinchem. De boekwaarde van deze grondexploitatie is vermeld op de balans van de gemeente Doetinchem.

Naar aanleiding van de beleidsambities wonen en het creëren van werkgelegenheid door bedrijfshuisvesting mogelijk te maken zal in de komende jaren mogelijk nieuwe grondexploitaties worden geopend.

Wij hebben het College geadviseerd een jaarlijkse actualisatie van alle grondexploitatie-berekeningen voor te leggen aan de raad, zoals dit ook wordt voorgeschreven in een stellige uitspraak van de commissie BBV in de notitie grondexploitatie.

2) Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Een voorziening groot onderhoud dient gebaseerd te zijn op een meerjaren-onderhoudsplan van maximaal 5 jaar oud. Begin 2019 is het huidige onderhoudsplan vastgesteld. Dit geactualiseerde plan is de basis voor de onderhoudsvoorziening voor de gemeentelijke gebouwen en het onderhoud van de sportaccommodaties. De voorziening per 31 december 2022 bedraagt € 1,5 miljoen. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorziening.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

4.4 Overige bevindingen

3) Voorziening onderhoud sportaccommodaties

Op basis van het huidig ingeschatte uitnutting van de voorziening lijkt deze voorziening ruimte te bevatten. Als gevolg van de verduurzaming van 4 sporthallen is het geplande onderhoud beperkt. In 2023 zal het onderhoud voor de komende jaren opnieuw worden herijkt en een onderhoudsplan worden opgesteld. De voorziening per 31 december 2022 bedraagt € 1,6 miljoen.
Wij hebben het College van B&W geadviseerd de voorziening per 31 december 2023 aan te passen aan het herziene onderhoudsplan.

4) Voorziening pensioen

De voorziening voor wethouders pensioen is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze worden opgesteld door een derde partij. De gehanteerde rekenrente van 2,472% is conform de circulaire van het Rijk.

5) Voorziening wachtgeld

Na de wisseling van het College van B&W zijn er geen voormalig wethouders meer die aanspraak moeten maken op de wachtgeldregeling. Er is terecht geen voorziening wachtgeld opgenomen.

6) Voorziening riolering

De gevormde voorziening dient ter financiering van de vervangingsinvesteringen en is gebaseerd op het Watertakenplan (2018-2022). De onttrekkingen betreffen de vervangingsinvesteringen voor de riolering. In 2022 is een grote vervanging van de riolering ingezet. Eind 2022 resteert nog een saldo van € 0,1 miljoen.

Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld de voorziening aan te vullen tot het noodzakelijke niveau. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorziening.

7) Voorziening afkoopsommen onderhoud graven

Deze voorziening wordt gevoed door betaalde afkoopsommen. Uit de voorziening wordt een bedrag voor onderhoud beschikbaar gesteld. Aan de voorziening wordt 3% rente toegerekend omdat het onderhoud op netto contante waarde wordt berekend. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorziening.

8) Voorziening verlofsparen / Stuwmeer verlofuren

In de CAO gemeenten is voorgeschreven dat medewerkers vanaf 2022 gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlof te sparen. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft vanaf 2022 voor dat er een voorziening gevormd dient te worden voor het gevormde saldo verlofsparen en eventuele stuwmeren van verlof. Bij de gemeente Bronckhorst is per 31 december 2022 door 3 werknemers deelgenomen aan het verlofsparen. Deze deelname is vertaald naar een verplichting. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten van deze voorziening.

Er is geen sprake van een stuwmeer aan verlofuren bij het personeel.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de registratie van de verlofuren te splitsen in wettelijke vakantie uren, bovenwettelijke en verlofsparen.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

4.4 Overige bevindingen

9) Voorziening dubieuze debiteuren

Ultimo 2022 heeft uw gemeente vorderingen op diverse partijen. Door de organisatie is een inschatting gemaakt van de inbaarheid van deze vorderingen. Voor de openstaande belastingdebiteuren en de algemene debiteuren is een voorziening gevormd van € 131.000 op basis van inbaarheid per debiteur. Voor de debiteuren uitkeringen is een voorziening van € 586.000 verantwoord, waarbij de schatting is gebaseerd op de geïnde bedragen van voorgaande jaren. De hoogte van deze voorzieningen liggen in lijn met voorgaand jaar. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorzieningen.

Prestatielevering

Wij hebben een steekproef uitgevoerd om de getrouwheid van de uitgaven te kunnen controleren. Alle facturen zijn door meerdere personen geautoriseerd voor levering van de goederen/diensten en de betaalbaarstelling.

Persoonsgebonden budgetten (PGB)

Uw gemeente heeft interne controle uitgevoerd op de verstrekking van de persoonsgebonden budgetten, zoals:

- bepaling totale last in de jaarrekening aan de hand van de prognose SVB;
- interne controles op het toekenningsproces;
- controle op de levering van de zorg;
- deugdelijke afwikkeling van de fraudesignalen van de SVB. Er zijn in 2021 geen fraudesignalen van de SVB ontvangen.

Door de organisatie wordt de uitnutting van de budgetten per budgethouder beoordeeld.

Uw gemeente heeft van de Sociale Verzekeringsbank een brief ontvangen waaruit blijkt dat er fouten en onzekerheden zijn ontstaan bij de Sociale Verzekeringsbank. Deze tellen mee in het oordeel van uw gemeente. Dit is 1,09% voor de WMO-PGB en 1,74% voor de Jeugd-PGB. De hieruit voortkomende fout bedraagt in totaal € 10.000.

Kosten verbonden partijen

De gemeente Bronckhorst heeft een deel van haar taken overgedragen aan gemeenschappelijke regelingen. De kosten van deze organisaties komen ten laste van de exploitatie van de gemeente Bronckhorst. De kosten van GR VNOG en GR ODA zijn in deze jaarstukken gebaseerd op concept cijfers, omdat de definitieve cijfers op dat moment nog niet voorhanden waren.

Schatkistbankieren

Als gevolg van de verhoging van de ondergrens bij het Schatkistbankieren hebben wij het College van B&W geadviseerd het arrangement bij de BNG inzake het afkomen van de liquide middelen ook aan te passen naar een hoger bedrag.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

Nieuwe financiering WMO en jeugd

Per 1 juli 2022 zijn er in regionaal verband met 7 andere Achterhoekse gemeenten nieuwe contracten afgesloten voor de WMO en de jeugd. Bij deze contracten wordt niet op basis van prijs en hoeveelheid afgerekend, maar op basis van uitnutting. De zorgaanbieders ontvangen voorschotten op basis van het verwachte aantal plekken en de uitnutting hiervan. Op het moment dat de werkelijke uitnutting meer dan 5% naar boven of beneden afwijkt van de verwachting dan wordt dit afgerekend. De omvang van deze afrekening kan nu nog niet bepaald worden omdat het meetmoment op 1 juli 2023 staat. Deze onzekerheid is voldoende toegelicht in de jaarstukken.

Om per 31 december 2022 de werkelijke lasten te bepalen, zijn, net als voorheen, productieverantwoordingen ontvangen en voorzien van een controleverklaring als de lasten groter dan € 125.000 zijn.

Per balansdatum is de uitnutting lager dan de betaalde voorschotten. Er is daarom een vooruitbetaalde post opgenomen van € 1,4 miljoen.

IT omgeving

Volgens artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht aan te geven of er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken. Deze bevindingen hebben wij bij de jaarrekeningcontrole niet geconstateerd.

4.4 Overige bevindingen

Daarbij merken wij op dat onze jaarrekeningcontrole niet primair gericht is op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen over de IT omgeving raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid hebben beoogd. Om volledig zicht te hebben op de betrouwbaarheid van alle geautomatiseerde systemen, ook die systemen zonder relatie naar de jaarrekening, is meer uitgebreid en specifiek gericht onderzoek noodzakelijk, wat niet past in de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening.

Wet Normering Topinkomens

De Wet Normering Topinkomens (WNT) regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector. In deze wet zijn maximale vergoedingen vastgelegd voor de hoogte van de vergoeding aan topfunctionarissen en aan de ontslagvergoedingen. Voor 2022 is de maximale beloning vastgesteld op € 216.000 en € 75.000 ontslagvergoeding.

In 2022 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2022 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken.

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de boardletter gerapporteerd.

Samenvatting boardletter

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding van de interimcontrole hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de boardletter d.d. 13 december 2022 gerapporteerd aan de auditcommissie.

De interimcontrole 2022 laat zien dat de organisatie en financiële beheersing stabiel en voldoende is. De adviezen van voorgaande jaren zijn opgepakt en verder uitgewerkt.

Risico's interne beheersing

In de boardletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden moeten verrichten om dit risico te verlagen.

Vanuit de controle hebben wij enkele aandachtspunten voor de jaarrekening 2022 meegegeven.

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met het boekjaar 2022 verstrekken wij als accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

5.1 Interne beheersing

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf kalenderjaar 2023 wijzigt dit in enkel een oordeel inzake de getrouwheid.

Het College van B&W neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en licht daarmee haar handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. De kaderstellende en controlerende rol van de Raad wordt hiermee versterkt. De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is een kans voor de Raad om het gesprek met het College van B&W te verdiepen.

Door opname van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening valt deze onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is. Dit oordeel van de accountant over rechtmatigheidsverantwoording wordt meegewogen in het oordeel over de getrouwheid.

Afgelopen jaren heeft uw organisatie daartoe reeds voorbereidingen getroffen. Voor de definitieve invoering is het van belang de financiële verordening en de controleverordening aan te passen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de rapportage over de uitkomsten en de rechtmatigheidsverantwoording over 2023 eind februari 2024 gereed te hebben, vooruitlopend op de accountantscontrole.

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij een aantal aanvullende aandachtspunten voor de interne beheersing geconstateerd welke wij hier onder de aandacht brengen.

Europese aanbestedingen

Het volgen van de juiste inkoopprocedure is onderdeel van de rechtmatigheid, is voldaan aan de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader. In het normenkader is het eigen inkoopbeleid, zoals vastgesteld door de gemeente, niet opgenomen omdat dit facultatief is. De landelijke wetgeving inzake de Europese aanbestedingen is een verplicht onderdeel van het normenkader.

Vanaf 2023 zal het College van B&W in haar rechtmatigheidsverantwoording zelf voorafgaand aan de accountantscontrole een oordeel moeten geven over de juistheid van de gevolgde inkoopprocedure, met name indien de inkopen een contractwaarde overschrijden van de grens waarbij Europees aanbesteed moet worden.

Naar aanleiding van onze controle van het afgelopen jaar hebben wij de volgende aandachtspunten voor de organisatie hierover.

- **Europese aanbestedingen en het contractenregister**

Binnen de gemeente is een zaakstelsel (Decos) beschikbaar waarin, indien voorhanden, contracten beheerd en gearchiveerd kunnen worden. Uit onze controle blijkt dat de contracten niet eenvoudig vindbaar zijn in deze software ofwel niet voorhanden zijn. Uitvraag in de organisatie is dan noodzakelijk.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd om alle contracten op te nemen in een contractenregister, zodanig dat deze ook op een snelle, klantvriendelijke wijze vindbaar zijn.

5.2 Interne beheersing

- **Verbijzonderde interne controle op de inkoopprocedures**

Door de organisatie is in 2022 verbijzonderde interne controle uitgevoerd op de gevolgde inkoopprocedure. Deze uitgevoerde verbijzonderde interne controle hebben wij beoordeeld vooruitlopend op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Op basis daarvan hebben wij het College van B&W het volgende geadviseerd:

- *De keuze van de gevolgde inkoopprocedure vooraf vast te leggen in de inkoopdossiers;*
- *Standpunten over de gevolgde inkoopprocedure achteraf vast te leggen in een zogenaamde position paper;*
- *De interne controle te onderbouwen met de onderliggende contracten;*
- *Zichtbaar vast te leggen hoe vanuit de inkopen de gecontroleerde leveringen zijn geselecteerd;*
- *Een eenduidige, onderbouwde conclusie te trekken.*

- **Inkoopprocedures voor inhuur**

Bij de uitvraag van inhuur van personeel wordt mogelijk gebruik gemaakt van 'Werken in Gelderland'. Dit Dynamisch AankoopSysteem volstaat als een Europese aanbesteding.

Wij hebben het College geadviseerd de publicaties op 'Werken in Gelderland' te archiveren om zodoende achteraf het bewijs van de gevolde inkoopprocedure aan te kunnen tonen.

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij een aantal aanvullende aandachtspunten voor de interne beheersing geconstateerd welke wij hier onder de aandacht brengen.

Inhuur vindt plaats bij diverse leveranciers en middels losse opdrachten. De aanbestedingsregels schrijven voor dat inhuur bij diverse leveranciers en met diverse losse opdrachten gegroepeerd dienen te worden naar de 'soort' inhuur. Deze dienen gecategoriseerd te worden naar CPV-code, een indeling van soort inkopen in de aanbestedingsregels.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de inhuur bij de verschillende leveranciers en verschillende opdrachten tussentijds te analyseren om een onrechtmatige inkoopprocedure te voorkomen.

• Dwingende spoed en Europees aanbesteden

Als gevolg van de snelheid waarmee de opvang van Oekraïners door alle gemeenten is opgepakt, was inkoop van onder meer beveiliging, schoonmaak en dergelijke op korte termijn noodzakelijk. Volgens de aanbestedingsregels kon daarbij een uitzondering worden gemaakt voor Europees aanbesteden op grond van 'dwingende spoed' (artikel 32 AW). Als gevolg van de voortdurende oorlog zal mogelijk deze uitzondering komen te vervallen in 2023.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd te beoordelen in hoeverre de gevolgde inkoopprocedures nog afdoende zijn, gezien de situatie.

Energietoeslag

In 2022 maar ook in 2023 is energietoeslag uitgekeerd om de energie armoede te beperken. De gemeente Bronckhorst heeft daartoe een beleidsregel opgesteld, welke tot 1 januari 2024 geldend is verklaard. Inwoners van de gemeente Bronckhorst met een maximaal inkomen van 130% van de bijstandsnorm kunnen een beroep doen op deze regeling.

5.2 Interne beheersing

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in 2023 de toetspunten van de verbijzonderde interne controle aan te passen op de energietoeslag.

Identificatie

De wijze waarop de gemeente de identiteit bij verstrekkingen uit de Participatiewet ea, wmo en jeugd moet vaststellen is dwingend voorgeschreven in de wetgeving. Er moet zekerheid worden verkregen over de nationaliteit van de aanvrager, diens nationaliteit en verblijfstitel.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole dient te worden getoetst of de vaststelling van de identiteit van de belanghebbende en diens eventuele partner op een juiste wijze heeft plaatsgevonden. Bij het niet of onjuist vaststellen van de identiteit is er onzekerheid over de rechtmatigheid van de verstrekte voorziening. De gemeente Bronckhorst registreert na inzage de aard, het nummer van het ID-bewijs en de geldigheidsduur in het clientdossier. In overeenstemming met de AVG wordt geen kopie van het identiteitsbewijs vastgelegd in de dossiers.

Wij kunnen als accountant alleen ons oordeel baseren op de registratie van de inzage, maar hebben door het ontbreken van het kopie identiteitsbewijs niet voldoende controle-informatie om vast te stellen dat dit ook ter inzage is voorgelegd. Dit leidt tot een niet-financiële onrechtmatigheid. Dat betekent het niet naleven van (financiële) wetgeving zonder (directe) financiële gevolgen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd aandacht te hebben voor deze vastleggingen.

SiSa staat voor Single information en Single audit. Het is een systematiek van de Rijksoverheid over de verantwoording van specifieke uitkeringen. Hieronder geven wij onze inhoudelijke bevindingen weer.

Ontwikkeling Single Information Single Audit

Iedere gemeente kan extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Gemeenten moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het geld hebben besteed. Dit doen zij via de methodiek SiSa: single information, single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. De informatie hiervoor wordt in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening en voorzien van een controle door de accountant.

Door de coronacrisis, de toeslagenaffaire en het omzetten van doeluitkeringen naar specifieke uitkeringen op verzoek van de Algemene Rekenkamer is het aantal regelingen dat verantwoord moet worden via de SiSa-bijlage fors toegenomen in de afgelopen jaren.

Bij de gemeente Bronckhorst waren er in 2018 3 specifieke uitkeringen met een verantwoordingsplicht via SiSa, in 2022 zijn dit er 22.

Deze toename vraagt veel tijd. De regelingen worden steeds complexer en dit vraagt een verdergaande samenwerking tussen meerdere afdelingen binnen de organisatie. Het proces voor het aanvragen en verantwoorden vraagt coördinatie, inrichting van de administratie en planning om te kunnen voldoen aan de voorwaarden om de specifieke uitkering uiteindelijk te kunnen ontvangen.

De kosten van de accountantscontrole en de inzet van eigen tijd neemt significant toe door deze extra regelingen en veel organisaties worstelen met het beheersbaar houden hiervan.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in 2023 te overwegen de coördinatie van alle SiSa regelingen centraal te beleggen.

6. SiSa

Onze bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de controle op de SiSa regelingen willen we graag met u delen.

A13 Naleving Coronatoegangsbewijzen: onzekerheid

Deze specifieke uitkering is door de gemeente Bronckhorst verdeeld over horeca gelegenheden en verenigingen op basis van de Algemene Subsidieverordening gemeente Bronckhorst. De middelen zijn daarmee besteed aan de ondersteuning zoals bedoeld in artikel 2 van de rijksregeling voor de Coronatoegangsbewijzen. De gemeente Bronckhorst heeft bij de vaststelling gehandeld in overeenstemming met de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Bronckhorst artikel 12. De verstrekte subsidiebedragen zijn gezien de omvang van de individuele verstrekkingen ambtshalve vastgesteld.

Wij hebben hierdoor onvoldoende controle-informatie ontvangen om vast te kunnen stellen dat elke ontvanger de gemeentelijke subsidie heeft besteed aan het doel waarvoor dit is toegekend. Wij hebben deze middelen als onzeker aangemerkt in de tabel van fouten en onzekerheden (bijlage 2).

A16 Opvang Ontheemden Oekraïne: leefgeld en toekenning

In 2022 is € 440.000 leefgeld verstrekt aan de ontheemde Oekraïners. De registratie hiervan is opgenomen in Civision en daarmee voldoende ingericht.

Voor de opvang heeft de gemeente Bronckhorst € 2,7 miljoen bijdrage van het Rijk ontvangen. € 0,6 miljoen hiervan is nog niet besteed. In de resultaatbestemming wordt voorgesteld dit te reserveren in een bestemmingsreserve. Het reserveren voor komende jaren is in overeenstemming met de regelgeving van het Rijk hierover.

SiSa staat voor Single information en Single audit. Het is een systematiek van de Rijksoverheid over de verantwoording van specifieke uitkeringen. Hieronder geven wij onze inhoudelijke bevindingen weer.

B2 Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek

Om gedupeerden te kunnen helpen is het beleid om zo min mogelijk vast te leggen van de gedupeerden omdat de groep toch al gedupeerd is door de vele vastleggingen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de huidige vastleggingen aan te passen het plan van aanpak te beperken tot het te bereiken doel, de daarvoor in te zetten acties, de termijnen en de communicatie.

G2 Participatiewet: tijdigheid

Wij vragen uw aandacht voor de tijdigheid voor het afgeven van beschikkingen, de startdatum na afgifte van de beschikking en de loonwaardemeting bij de loonkostensubsidie.

G4 Tozo: Misbruik en oneigenlijk gebruik

Door de gemeente Bronckhorst is een Beleid misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld ter afwikkeling van de IB-signalen. Op basis van een risico afweging zijn deze signalen in 2022 volledig afgewikkeld.

G10 Inburgering: Misbruik en oneigenlijk gebruik

Vanaf 1 januari 2022 is het nieuwe inburgeringsstelsel ingegaan waarin de Wet Inburgering 2021 wordt uitgevoerd door gemeenten en verantwoord in SiSa 2022. Van gemeenten wordt verwacht dat zij in aanvulling op het

bestaande beleid inzake Misbruik en Oneigenlijk Gebruik (M&O) specifiek

6. SiSa

aandacht aan de Wet Inburgering 2021 besteden. Een gemeente die reeds beschikt over een goede opzet en een goed werkend beleid voor M&O, kan dit M&O-beleid doortrekken naar de Wet Inburgering 2021. Daarin zal dan wel extra aandacht nodig zijn voor specifieke risicofactoren en -afwegingen inzake de Wet Inburgering 2021.

Uw gemeente zal in 2023 het M&O-beleid actualiseren en laten vaststellen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd hier de risicofactoren en maatregelen van de wet Inburgering op te nemen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in 2023 verbijzonderde interne controle uit te voeren op de bestedingen van inburgering.

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van B&W. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 967.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 2.901.000 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2022 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

7.1 Onze verantwoordelijkheid

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan de Raad. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij de Raad.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging. Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

Uren	
Tekenend accountant	30
Overige teamleden	850

Dank u voor de samenwerking

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de Raad, op de website van uw gemeente, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

drs. G.J. Bouwhuis RA

7.2 Afsluiting

Als kennisorganisatie levert SKN toegevoegde waarde die bijdraagt aan het duurzame succes van klanten en medewerkers

Toegevoegde waarde die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overzicht, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

Bijlage 1

Fraude en continuïteit in controleverklaring

Hieronder geven wij u de passages weer die wij zullen opnemen in onze controleverklaring inzake onze controleaanpak fraude-risico's.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het College van B&W inspeelt op frauderisico's. Ook hoe de Raad het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Bijlage 1 Controleverklaring

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder waaronder de concerncontroller, de gemeentesecretaris en de portefeuillehouder financiën. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Bijlage 1 Controleverklaring

Geïdentificeerd frauderisico

**Het risico dat het
management of
het College van
B&W maatregelen
van interne
beheersing
doorbreekt**

**Het risico dat
schattingsposten
onterecht door
het management
of het College
van B&W
beïnvloed worden**

Controlewerkzaamheden en observaties

Het College van B&W en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het College van B&W of het management.

Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Bijlage 1 Controleverklaring

Geïdentificeerd frauderisico

**Het risico dat
inkoopfacturen
betaald worden,
zonder dat hier
een prestatie
tegenover staat**

**Het risico dat
betaalbatches
ongeautoriseerd
worden aangepast
en naar verkeerde
bankrekeningnum
mers wordt
betaald**

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.

Hieronder geven wij u de passages weer die wij zullen opnemen in onze controleverklaring inzake de financiële risico's

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het College van B&W heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het College van B&W, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2023 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het College heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;

Bijlage 1 controleverklaring

- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het College van B&W over zijn kennis van risico's na de periode van de door het College van B&W verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het College van B&W gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage 2

SiSa Tabel

fouten en onzekerheden

CONCEPT

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op Coronatoegangsbewijzen	onzekerheid	€ 127.000	Zie H6 SiSa.
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Geen	n.v.t.	n.v.t
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Geen	n.v.t.	n.v.t
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Geen	n.v.t.	n.v.t

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2023 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

CONCEPT

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
C47B	Volkshuisvesting (SiSa tussen medeoverheden)	Geen	n.v.t.	n.v.t
C55	Aanpak energiearmoede	Geen	n.v.t.	n.v.t
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Geen	n.v.t.	n.v.t
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Geen	n.v.t.	n.v.t
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Geen	n.v.t.	n.v.t
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Geen	n.v.t.	n.v.t
F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1e tranche	Geen	n.v.t.	n.v.t

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of Preventieaanpakken	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Geen	n.v.t.	n.v.t.